

Gruppevold og herkomst 2023

Justitsministeriets Forskningsenhed, august 2025

Om opgørelserne:

- Justitsministeriet har indkøbt en række opgørelser fra Danmarks Statistik vedrørende gruppevold og herkomst. Tallene i opgørelserne er dannet på baggrund af Danmarks Statistiks kriminalitetsregistre og befolkningsregister.
- "Gruppevold" forstås som sager, hvor to eller flere personer modtager en fældende, strafferetlig afgørelse for vold på samme sag (defineret ud fra journalnummer). "Vold" defineres som nedenstående gerningskoder:

Gerningskode	Beskrivelse	Bestemmelse
70305	Vold mod polititjenestemand	Strfl.s § 119, stk. 1
70307	Vold mod nogen i offentlig tjeneste	Strfl.s § 119, stk. 1
70319	Angreb med genstande mod nogen i offentlig tjeneste	Strfl.s § 119 b
70326	Vold mod vidner og deres nærmeste	Strfl.s § 123
73241	Vold	Strfl.s § 244
73251	Kvalificeret vold	Strfl.s § 245,stk.1
73252	Vold m / skade på legeme eller helbred	Strfl.s § 245,stk.2
73261	Kvalificeret vold m/ grov skade	Strfl.s § 246
73262	Kvalificeret vold m/ døden til følge	Strfl.s § 246

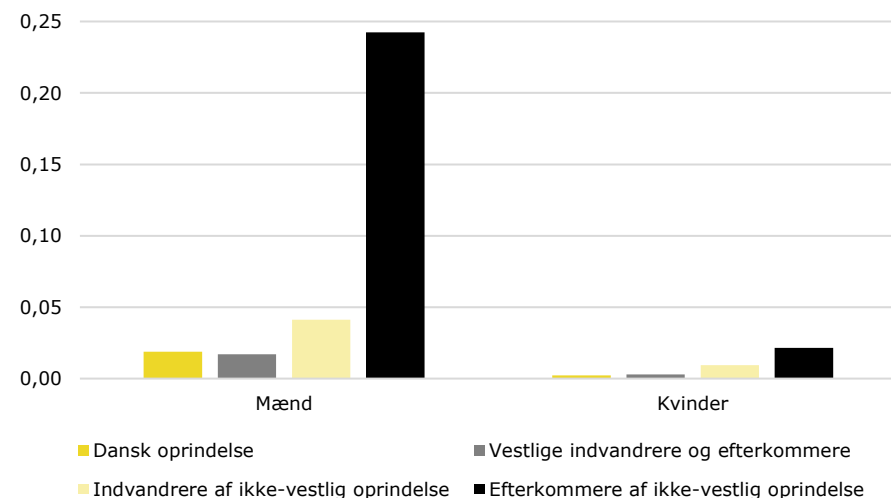
- "Dømte for gruppevold" anvendes som betegnelse for personer, der har modtaget en fældende afgørelse inden for en af de ovenstående ni gerningskoder, og hvor mindst en anden person har modtaget en fældende afgørelse for en af samme gerningskoder på samme journalnummer. Opgørelsen er afgrænset til personer i alderen 15-79 år.

Om populationerne:

- Herkomst:** Opgørelserne fordeles efter:
 - Personer med dansk oprindelse: Personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.
 - Indvandrere: Født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
 - Efterkommere: Født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.
- Vestlig og ikke-vestlig oprindelse:** For indvandrere og efterkommere skelnes der mellem personer med oprindelse i:
 - Vestlige lande: EU-landene plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.
 - Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.
- Alle personer, som på samme journalnummer er dømt for en af de ovenstående ni gerningskoder indgår i opgørelsen. Det bemærkes, at en sag om gruppevold kan indeholde flere dømte med hver deres herkomst.
- Diskretion og usikkerhed:** Grundet Danmarks Statistiks regler om diskretion skelnes der ikke mellem indvandrere og efterkommere af vestlig oprindelse i opgørelserne over andelen af dømte (figur 1 og 2). Ligeledes gør diskretionshensyn, at opgørelserne er opdelt efter hhv. køn og alder, idet der ikke kan opgøres efter begge variable samtidig. Hvad angår det alderskorrigerede kriminalitetsindeks, er nogle herkomstgrupper udeladt af opgørelsen.

Hvad er et kriminalitetsindeks:

- Der præsenteres i opgørelsen et alderskorrigeret kriminalitetsindeks for hhv. mænd og kvinder i de forskellige herkomstgrupper.
- Det alderskorrigerede kriminalitetsindeks er et nødvendigt mål, fordi det tager højde for, at forskellige herkomstgrupper har forskellige alderssammensætninger. Dette har en betydning, da kriminalitetshyppigheden er højere i yngre end i ældre aldersgrupper, og da særligt gruppen af efterkommere er meget unge. I et ikke-alderskorrigeret kriminalitetsindeks vil f.eks. efterkommere være mere overrepræsenterede, end de er, når der tages højde for gruppens alderssammensætning.
- I et indeks angiver 100 gennemsnittet. Et kriminalitetsindeks på f.eks. 231 for en bestemt gruppe angiver således, at gruppen har en overhyppighed i fældende, strafferetlige afgørelser på 131 pct. sammenlignet med gennemsnittet.
- Alderskorrektionen foretages ved, at der for mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst, der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et alderskorrigeret kriminalitetsindeks.

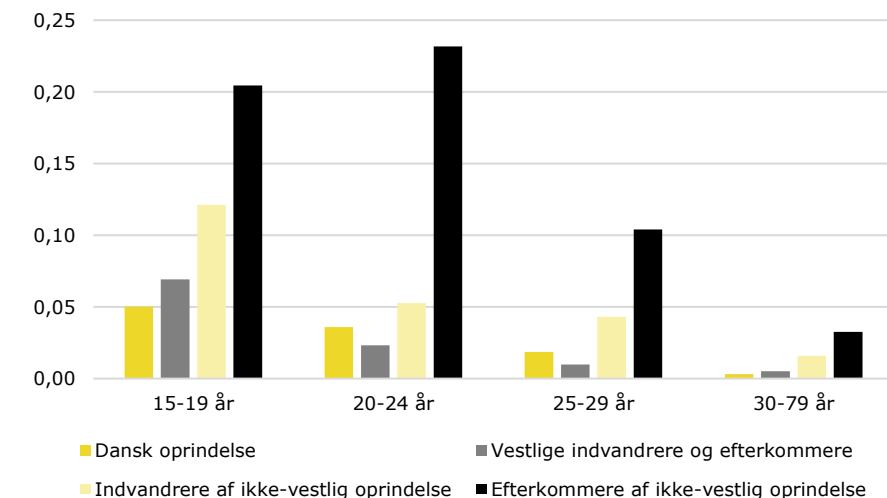
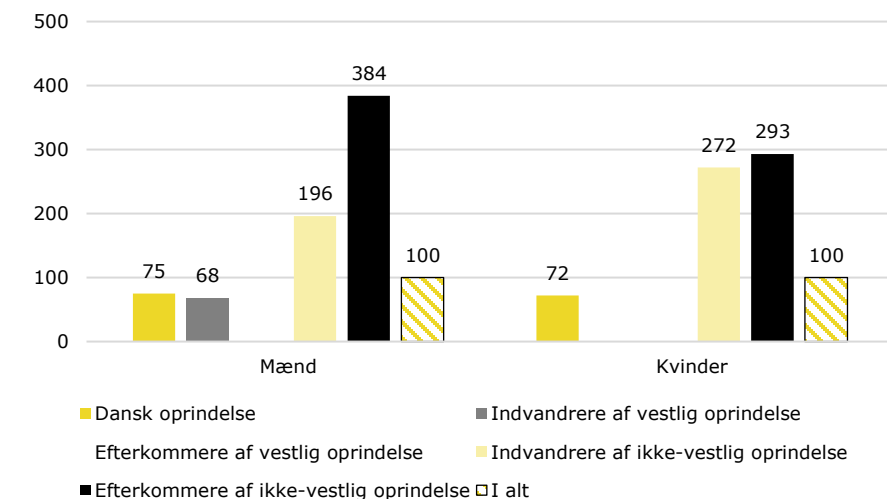
Figur 1: Andel af befolkningen dømt for gruppevold, fordelt efter køn og herkomst, 15-79-årige, 2023. Procent

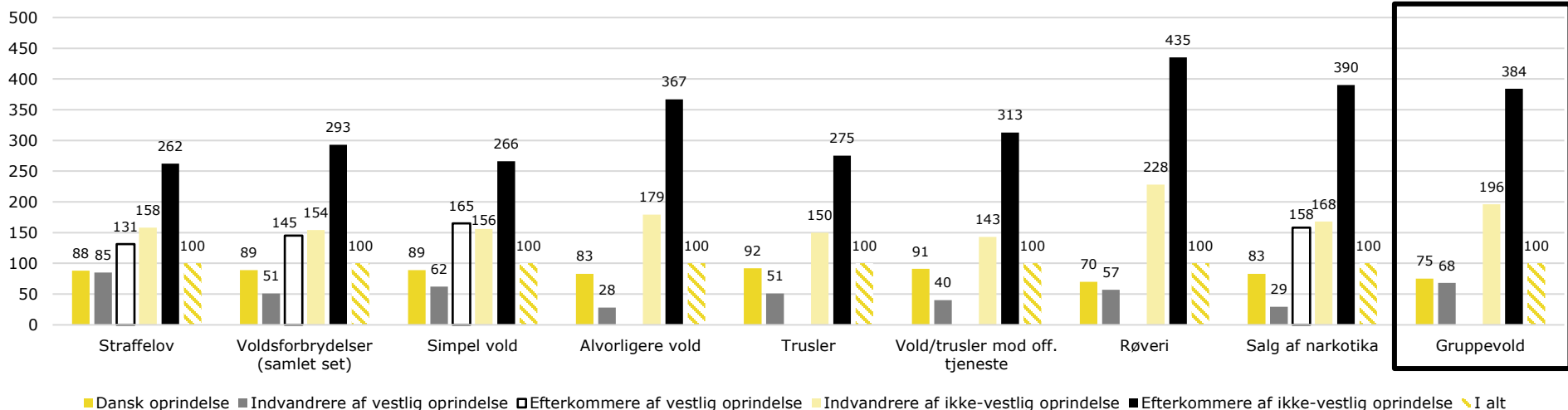
Antal dømte fordelt efter herkomst: 413 (dansk oprindelse), 30 (vestlige indvandrere og efterkommere), 95 (indvandrere af ikke-vestlig oprindelse), 141 (efterkommere af ikke-vestlig oprindelse).

Der gøres opmærksom på, at antallet af dømte for gruppevold er lille, og at opgørelsen derfor er forbundet med væsentlig usikkerhed. Det bemærkes derfor, at der i læsningen af faktaarket bør være fokus på det overordnede billede.

Væsentlige pointer fra figurerne:

- Figur 1 viser:** En større andel mænd end kvinder er i 2023 dømt for gruppevold. Andelen af dømte for gruppevold er særligt stor blandt *mandlige efterkommere af ikke-vestlig oprindelse*.
- Figur 2 viser:** Andelen af personer dømt for gruppevold er, uanset herkomst, størst i de yngre aldersgrupper. På tværs af aldersgrupper er andelen desuden størst blandt *efterkommere af ikke-vestlig oprindelse* og næststørst blandt *indvandrere af ikke-vestlig oprindelse*.
- Figur 3 viser:** *Mandlige efterkommere af ikke-vestlig oprindelse* har et alderskorrigeret kriminalitetsindeks for gruppevold på 384. Gruppen har således ca. 3,8 gange så mange personer – svarende til en overrepræsentation på 284 pct. – dømt for gruppevold, som det kunne forventes på baggrund af gruppens størrelse og alderssammensætning.
- Mandlige indvandrere af ikke-vestlig oprindelse* er også overrepræsenterede med et kriminalitetsindeks for gruppevold på 196.
- Blandt kvinder ses ligeledes, at *efterkommere af ikke-vestlig oprindelse* og *indvandrere af ikke-vestlig oprindelse* er overrepræsenterede, men for kvinder er niveauet nogenlunde ens med kriminalitetsindeks på hhv. 293 og 272. Dette svarer til en overrepræsentation på hhv. 193 og 172 pct.

Figur 2: Andel af befolkningen dømt for gruppevold, fordelt efter alder og herkomst, 2023. Procent**Figur 3: Alderskorrigeret kriminalitetsindeks, dømte for gruppevold, for 15-79-årige, fordelt efter køn og herkomst, 2023**

Figur 4: Alderskorrigeret kriminalitetsindeks for 15-79-årige mænd, fordelt efter herkomst og lovovertrædelse, 2023

Figur 4 samler de alderskorrigerede kriminalitetsindeks for *mænd* præsenteret i rapporten "Kriminalitet og herkomst 2023", samt det alderskorrigerede kriminalitetsindeks for *mænd* omhandlede gruppevold.

Væsentlige pointer fra figur 4:

- Kriminalitetsindekset for gruppevold følger de samme tendenser som de øvrige kriminalitetsindeks, herunder:
 - at indekset er størst for mandlige *efterkommere af ikke-vestlig oprindelse* og relativt stort for mandlige *indvandrere af ikke-vestlig oprindelse*.
 - at *mænd af dansk oprindelse* og *mandligere indvandrere af vestlig oprindelse* ikke er overrepræsenterede i kriminalitetsindekset.
- Mandlige *efterkommere af ikke-vestlig oprindelse* er særligt overrepræsenterede i forhold til domme for alvorligere vold, røveri, salg af narkotika og gruppevold.

Andre væsentlige pointer om opgørelserne:

- Der er i alt 679 personer (mænd og kvinder) i alderen 15-79 år dømt for gruppevold i 2023. Til sammenligning er der 6.523 personer dømt for voldsforbrydelser i alt og 730 personer dømt for alvorligere vold. Andre kriminalitetstyper med et lille antal dømte omfatter trusler (764 dømte personer) og røveri (305 dømte personer).
- I 2023 er der 12 pct. kvinder blandt dømte personer for gruppevold i alderen 15-79 år. For voldsforbrydelser i alt er den tilsvarende andel 14 pct., mens den for overtrædelser af straffeloven samlet set er 24 pct.